

повод за дискриминационни мерки от страна на държавата. С промяна в изборителния закон от 1901 г. са лишени от изборителни права “циганите нехристияни [т. е. мюсюлманите — бел. авт. Б.Н.], както и всички цигани, които нямат установено местожителство” (ДВ, № 139, 30 юни 1901).³ След неколкократни протести от страна потърпевшите или техни застъпници ограничителната мярка спрямо циганите мюсюлмани отпада с измененията на изборителния закон в началото на 1923 г., прокарани от правителството на Ал. Стамболийски, като остава само забраната за упражняване на изборителни права от страна на “циганите, които нямат постоянно местожителство” (ДВ, № 272, 6 март 1923).

През годините на Втората световна война, под влиянието на нацистката теория за “непълноценните народи”, в условията на съюзнически отношения с Германия и на авторитарно управление, властите в София и провинцията предприемат нови дискриминационни действия спрямо циганите, въпреки че те не са изрично споменати във влезлия в сила закон през 1941 г. Тези действия, някои от които са регламентирани с декрети и наредби, са: използването на циганите за задължителна работа, главно в държавното строителство, и изпращането в трудови лагери на част от живеещите в София и големите градове; забраната циганите “да встъпват в брак или полови отношения с лица от български или сроден произход” по силата на промяна към Закона за защита на нацията (ДВ, № 192, 29 авг. 1942); намаляването на хранителните дажби на циганите в сравнение с тези на останалото население на страната; наложените им забрани да посещават централните райони на столицата и другите големи градове, да ползват градския транспорт и ограничаването на тяхното движение само в районите, в които живеят. Според някои сведения, в началото на

³ Тотев, Ан. Кратък очерк на демографското развитие на България. С., БАН, Население, бр. 5, 1992, с. 9 — 19; Донков, К. Етническият състав на населението в България. Статистика, бр. 2. С., 1994, с. 34 — 35; Аркадиев Д. Изучаване на етническият състав при преброяванията на населението в България. С., БАН, Население бр. 6, 1992, с. 47 — 57; Гешев, Г. Етническата структура на България. С., БАН, Население, бр. 3-4, 1995, с. 66 — 81;